

Taal en psychiatrie

Een stage in combinatie met schrijven van een bachelorscriptie

An internship in combination with writing a Bachelor's thesis

J. (Janna) van Egmond

Stage gelopen tijdens haar BA Taalwetenschap, Universiteit Utrecht, Utrecht aan het UMC Utrecht

MA Taal- en Spraakpathologie, Radboud Universiteit, Nijmegen

Janna interned at the UMC where she worked on data collection for a research on speech in various psychiatric disorders. During this time she also worked on her own Bachelor's thesis about language in schizophrenic patients.

“Ik zie het als heel waardevol dat ik een keer van dichtbij heb gezien hoe wetenschappelijk onderzoek gaat en alle stappen ook echt zelf heb uitgevoerd.”

Aanleiding

In het studiejaar 2018-2019 heb ik stagegelopen aan het Universitair Medisch Centrum in Utrecht. Dit was in het vierde jaar van de bachelor Taalwetenschappen aan de UU. Ik heb mijn stage gecombineerd met het schrijven van mijn scriptie. Het lopen van een stage is bij de bachelor niet verplicht, maar toch had ik het gevoel dat dit een aanvulling zou zijn op het reguliere programma van de bachelor en had ik door een half jaar uitloop hier ook de ruimte voor. Bij het vak Klinische Linguïstiek van Frank Wijnen en Tessel Boerma kwam het onderwerp 'taal en psychiatrie' kort voorbij en dit trok gelijk mijn aandacht. Via een studiegenootje ben ik in contact gekomen met een onderzoeksgroep in het UMC die daar onderzoek naar doet.

Het onderzoek

Het onderzoek, genaamd PRAAT, richt zich op taal en spraak bij verschillende psychiatrische aandoeningen, waaronder schizofrenie, depressies en de ziekte van Parkinson. Op dit moment is het stellen van de diagnose bij sommige psychiatrische aandoeningen gebaseerd op relatief subjectieve waarnemingen. Het gebruik van biologische markers, in dit geval taal en spraak, zou dit kun-

nen veranderen. Het onderzoek van PRAAT is gebaseerd op de aanname dat verschillende aspecten van taalbegrip en taalproductie bij mensen met - onder andere - schizofrenie is aangedaan. Door te analyseren welke aspecten er precies zijn aangedaan, kan er wellicht eerder een psychose gesignaleerd worden. Bij het PRAAT-onderzoek wordt er door interviews met patiënten en controleparticipanten af te nemen zoveel mogelijk spontane taaldata verzameld.

Mijn eigen onderzoek ging over coherentierelaties tussen zinnen of zinsdelen uitgedrukt door voegwoorden bij schizofreniepatiënten, en gezonde controles. Het is onduidelijk of de taalproblemen bij schizofreniepatiënten komen door een gebrek aan taalsysteem, of een gebrek in cognitieve processen die nodig zijn voor taal. Uit eerder onderzoek is gebleken dat bepaalde coherentierelaties minder complex zijn dan andere. Ook is uit eerder onderzoek gebleken dat cognitie is aangedaan bij schizofreniepatiënten. In mijn onderzoek heb ik gekeken of het gebruik van coherentierelaties verschilt tussen schizofreniepatiënten en gezonde controles. Ik verwachtte dat schizofreniepatiënten meer gebruik zouden maken van minder complexe coherentierelaties uitgedrukt door bijbehorende voegwoorden in vergelijking met gezonde controles, te wijten aan een verschil in cognitie. Concluderend heb ik kunnen zeggen dat binnen mijn sample een verschil bestaat in het gebruik van coherentierelaties tussen de twee groepen, waarbij sommige minder complexe coherentierelaties meer werden gebruikt door de schizofreniepatiënten.

De werkzaamheden voor het lopende onderzoek

Tijdens mijn stage hielp ik mee met onder andere de dataverzameling van het lopende onderzoek. Daarnaast deed ik met al bestaande data mijn eigen onderzoek voor mijn scriptie. Een groot voordeel van het schrijven van mijn scriptie in combinatie met een stage vond ik dat ik een dataset kon gebruiken waar ik op een andere manier nooit bij was gekomen, en ik zo onderzoek kon doen naar een klinische populatie die ik erg interessant vind. Door mee te helpen aan het lopende onderzoek heb ik ook geleerd hoe je interviews moet afnemen bij klinische populaties, hoe je om moet gaan met onderzoeksdata, en hoe je deze moet verwerken. Doordat het PRAAT-onderzoek onderdeel was van een grotere onderzoeksgroep waren er ook wekelijkse, interessante meetings waar ik aan kon deelnemen en ook veel van geleerd heb.

Voordelen en eventuele struikelblokken

Of ik door wil in het onderzoek weet ik nog niet, maar ik zie het als heel waardevol dat ik een keer van dichtbij heb gezien hoe wetenschappelijk onderzoek gaat en dat ik alle stappen ook echt zelf heb uitgevoerd. Kortom, het is zeker aan te raden om je bachelorscriptie te schrijven in combinatie met een stage! Omdat het lopen van een stage, zeker in combinatie met het schrijven van je scriptie, niet gewoonlijk is bij de bachelor, moet er wel een hoop geregeld worden en moet je je er wel bewust van zijn dat je zelf achter dingen aan moet. ■